

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

ครูผู้สอน ครูวิชิต ล้อยศ

ครูศิริพร สีนสมุทรไทย

เรื่อง พุทธสาวิกาสี่ที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านความรู้)

- อธิบายประวัติและความสำคัญของพุทธสาวิกาสำคัญในพระพุทธศาสนาได้

(ด้านทักษะ กระบวนการ)

- ประยุกต์ใช้คุณธรรมของพุทธสาวิกากับชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์)

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- รักความเป็นไทย
- ใฝ่เรียนรู้

(คุณลักษณะเฉพาะ)

- เห็นความสำคัญของพุทธสาวิกาในฐานะผู้ธำรงรักษาพระพุทธศาสนา โดยสังเกตจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและสมุดจดบันทึกรายบุคคล

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดกลุ่มจำนวนเท่า ๆ กัน หรือ ตามความเหมาะสมของจำนวนสมาชิกภายในห้อง (ครู/นักเรียนปลายทาง) จากนั้นเปิดป้ายปริศนา และตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง และรวดเร็ว หากกลุ่มใดรู้คำตอบเป็นกลุ่มแรก

กิจกรรมก่อนนบทเรียน

คำชี้แจง (ต่อ) : ให้ทั้งกลุ่มยกมือขึ้น พร้อมเปล่งเสียง “เฮ” พร้อมกัน กลุ่มที่ตอบถูกต้องเป็นกลุ่มแรกจะได้รับ ๒ ดาว หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ตามความเหมาะสม (ครูปลายทาง)

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำถาม : บุคคลดังกล่าวตามคำใบ้ปริศนามีชื่อว่าอะไร และมีความสำคัญอย่างไรต่อพระพุทธศาสนา

หมายเหตุ : ให้นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกันตอบคำถาม โดยสามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นหรือคำถามดังกล่าวได้ตามความเข้าใจ และทัศนคติของนักเรียน

១

២

៣

៤

៥

ទេតម

១

២

៣

៤

៥

ឆេតប

១

២

៣

៤

៥

ទេស

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

ความหมายของคำว่า พุทธสาวิกา

พุทธสาวิกา หมายถึง สาวกของพระพุทธเจ้า (ที่เป็นผู้หญิง) ซึ่งได้บรรลุธรรมและมีชีวิตอยู่ในช่วงที่พระพุทธเจ้าทรงมีพระชนม์อยู่ ประวัติของบุคคลเหล่านี้ นำมาศึกษาและนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของเรา ได้แก่ พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี, พระเขมาเถรี เป็นต้น

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

ประวัติโดยสรุป : พระนางมหาปชาบดีโคตมีเถรี

พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี หรือพระนามเดิม พระนางมหาปชาบดีโคตมี เป็นพระราชธิดาในพระเจ้าอัญชนะ แห่งกรุงเทวทหะ แคว้นโกลิยะ และ เป็นพระชนิษฐภคินี (น้องสาว) ของพระนางสิริมหามายา ผู้เป็น พระพุทธมารดา ของพระพุทธเจ้า

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

ตั้งนั้น พระนางมหาปชาบดีโคตมีจึงเป็นพระมาตุจฉา
ของพระพุทธเจ้า ทรงเป็นภิกษุณีรูปแรกในพระพุทธ
ศาสนา และทรงได้เรียนกรรมฐานและทรงปฏิบัติอย่าง
จริงจัง จนได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ พระพุทธเจ้าทรง
ยกย่องท่านว่าเป็นเอตทัคคะ คือ เลิศกว่าผู้อื่นในทาง
รัตัญญู

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

คุณธรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง :

- ๑) เป็นผู้มีความตั้งใจแน่วแน่ต่อการอุปสมบทเป็นอย่างยิ่ง
- ๒) เป็นผู้มีความอ่อนน้อมอย่างยิ่ง
- ๓) เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติของแม่ที่ดีโดยตรงเลี้ยงดูเจ้าชาย

สิทธัตถะและพระราชโอรส พระราชธิดาอย่างดี

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

ประวัติโดยสรุป : พระเขมาเถรี

พระเขมาเถรีประสูติในราชตระกูลศาคลนคร เมืองมัทธาษฎร์ เป็นพระอัครมเหสีของพระเจ้าพิมพิสารแห่งเมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เป็นสตรีที่มีรูปงามมากและหลงเมามัวในรูปสมบัติของตน พระเจ้าพิมพิสารทรงดำริว่าพระองค์เป็นอัครอุปัฏฐากของพระศาสดา (พระพุทธเจ้า)

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

แต่พระอัครมเหสียังไม่เคยเข้าเฝ้าพระศาสดาเลย จึงคิดอุบายให้มีผู้ขบ
ร้องพรรณนาความงามของวัดเวฬุวัน ทำให้พระอัครมเหสีอยากไปเห็น
เมื่อได้เข้าเฝ้า พระพุทธองค์ได้ทรงทำให้พระนางเห็นภาพนิมิตซึ่งแสดง
ความไม่เที่ยงของสังขาร หลังจากนั้นพระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมแก่
พระนางและได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ในที่สุด ต่อมาพระนางได้บวชเป็น
ภิกษุณี ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

เนื้อหาประจำบทเรียน

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

คุณธรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง :

๑) เป็นผู้ที่มีปัญญามาก

๒) เป็นผู้ที่มีเหตุผล พิจารณาสິงทั้งหลายตามความจริงด้วยปัญญา

๓) เป็นผู้ที่มีปฏิภาณ เป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ฝ่ายภิกษุณี มีความสามารถในการแสดงธรรม มีปฏิภาณไหวพริบในการโต้ตอบฉับไวและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

กิจกรรมประจำบทเรียน

กิจกรรมกลุ่ม **เรื่อง** พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือก ๑ คุณธรรม ที่สมาชิกในกลุ่มมีเหมือนกันพร้อมเหตุผล (**ทำไมจึงเลือกคุณธรรมดังกล่าว**) จากนั้นยกตัวอย่างสถานการณ์ ๑ สถานการณ์ของสมาชิกในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมดังกล่าวที่เลือก

กิจกรรมประจำบทเรียน

(ต่อ) กิจกรรมกลุ่ม **เรื่อง** พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระ
พุทธศาสนา

คำชี้แจง : ทั้งนี้ให้แต่ละกลุ่มทำใส่ลงในกระดาษ A๔
หรือกระดาษปรี๊ฟ ซึ่งนักเรียนสามารถออกแบบและ
สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างอิสระ (**พร้อมนำเสนอ**)

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน รวมทั้งการรับชมเทป
บันทึกภาพการสอนย้อนหลัง คุณครูสามารถเข้าไปดาวน์โหลดและรับชมได้
ที่ www.dltv.ac.th และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมสามารถส่งข้อความผ่าน
ทางอินบ็อกซ์ของ Page Facebook มุลินิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง พุทธสาวิกาที่สำคัญในพระพุทธศาสนา

บทเรียนครั้งต่อไป เรื่อง สังฆคณ

สิ่งที่ต้องเตรียม : ใบงานที่ ๒๒ เรื่อง สังฆคณ

สำหรับนักเรียน : ให้นักเรียนไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสังฆคณ

มาเบื้องต้นก่อนล่วงหน้า

